

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 16.11.2023
COM(2023) 733 final

2023/0418 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EU) 2018/1806 vad gäller innehavare av serbiska pass som har utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet (*Koordinaciona uprava*)

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Genom förordning (EG) nr 1244/2009 av den 30 november 2009¹ ändrades förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav². Ändringen innebar att f.d. jugoslaviska republiken Makedonien (numera Nordmakedonien), Montenegro och Serbien överfördes från bilaga I (länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering) till bilaga II (länder vars medborgare är undantagna från skyldigheten att inneha visering när det gäller vistelser som inte överstiger 90 dagar under en 180-dagarsperiod) till förordning (EG) nr 539/2001. Undantaget från viseringskravet gällde (och gäller fortfarande) bara innehavare av biometriska pass.

På grund av att det vid den tidpunkten fanns farhågor rörande risken för irreguljära migrationsflöden från Kosovo* och att det då inte fördes någon dialog om viseringsliberalisering med Kosovo utslöts en kategori av innehavare av serbiska pass från undantaget från viseringskravet, närmare bestämt innehavare av pass som har utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet i Belgrad. Direktoratet i fråga behandlar alla passansökningar från kosovoserber som är bosatta i Kosovo samt kosovoserber som bor utanför Kosovo.

Det serbiska samordningsdirektoratet inrättades under dialogen om viseringsliberalisering med Serbien. Syftet var att ersätta de sju regionala polisdirektorat som var utspridda över det serbiska territoriet och som dittills hade ansvarat för utfärdandet av pass till kosovoserber. De pass som utfärdas av det serbiska samordningsdirektoratet är biometriska, och passinnehavarna har använt dem som resehandlingar vid resor till EU sedan direktoratet inrättades.

År 2009 inbegreps Kosovo i del 2 i bilaga I till förordning (EG) nr 539/2001, vilket innebar att innehavare av pass som utfärdats av Kosovo var skyldiga att inneha visering när de passerade medlemsstaternas yttre gränser. Situationen har förändrats sedan dess. Kommissionen inledde den 19 januari 2012 en dialog om viseringsliberalisering med Kosovo. Den 14 juni 2012 lade kommissionen fram en färdplan med all lagstiftning och andra åtgärder som Kosovo behövde anta och genomföra på vägen mot viseringsliberalisering. Dialogen slutfördes med framgång, och på den grunden lade kommissionen den 4 maj 2016 fram ett förslag³ om att flytta över Kosovo till bilaga II till förordning (EG) nr 539/2001.

¹ Rådets förordning (EG) nr 1244/2009 av den 30 november 2009 om ändring av förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (EUT L 336, 18.12.2009, s. 1).

² Rådets förordning (EG) nr 539/2001 av den 15 mars 2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav (EGT L 81, 21.3.2001, s. 1).

* *Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.*

³ COM(2016) 0277 final.

Förslaget godkändes och antogs slutligen den 19 april 2023. Förordning (EU) 2023/850⁴ ändrade förordning (EU) 2018/1806⁵ (som under tiden hade ersatt förordning (EG) nr 539/2001) genom att överföra Kosovo från del 2 i bilaga I till del 4 i bilaga II till den förordningen. Precis som när det gäller alla tidigare framgångsrikt genomförda dialoger om viseringsliberalisering beslutade man att undantaget från viseringskravet enbart bör vara tillämpligt på innehavare av biometriska pass. Vidare beslutade man att undantaget inte bör vara tillämpligt förrän från och med det datum då EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias), inrättat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240⁶, tas i drift, eller från och med den 1 januari 2024, beroende på vilket datum som infaller först. På grund av att Etias inte tas i drift förrän den 1 januari 2024 kommer undantaget från viseringskravet för innehavare av pass från Kosovo att gälla från och med den 1 januari 2024.

Till följd av antagandet av förordning (EU) 2023/850 skulle innehavare av serbiska pass som utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet vara de enda medborgarna på västra Balkan som är skyldiga att inneha visering när reser till EU för kortare vistelser.

I och med ikraftträdandet av undantaget från viseringskravet för innehavare av pass från Kosovo anser kommissionen att det inte längre föreligger skäl att utesluta innehavare av serbiska pass som utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet från undantaget från viseringskravet och att samtliga medborgare på västra Balkan bör åtnjuta viseringsfria resor till Schengenområdet. Av denna anledning föreslår kommissionen att förordning (EU) 2018/1806 ändras för att undanta innehavare av serbiska pass som har utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet från kravet på att inneha visering när de passerar medlemsstaternas yttre gränser för vistelser som inte överstiger 90 dagar under en 180-dagarsperiod.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Förordning (EU) 2018/1806 innehåller en förteckning över de tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar medlemsstaternas yttre gränser och en förteckning över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav. Förordning (EU) 2018/1806 tillämpas av alla medlemsstater utom Irland. Den tillämpas även av Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz. Förordningen är en del av EU:s gemensamma viseringspolitik för kortare vistelser på upp till 90 dagar under en 180-dagarsperiod.

Sedan de första dialogerna om viseringsliberalisering inleddes 2008 har det övergripande målet varit att bevilja hela västra Balkan viseringsfritt tillträde till Schengenområdet.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/850 av den 19 april 2023 om ändring av förordning (EU) 2018/1806 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (Kosovo (Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.)) (EUT L 110, 25.4.2023, s. 1).

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1806 av den 14 november 2018 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (EUT L 303, 28.11.2018, s. 39).

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 av den 12 september 2018 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226 (EUT L 236, 19.9.2018, s. 1).

Viseringskraven för Montenegro, Nordmakedonien och Serbien avskaffades 2009, och de avskaffades 2010 för Albanien och Bosnien och Hercegovina och 2023 för Kosovo. Att innehavare av serbiska pass som utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet inte längre utesluts från undantaget från viseringskravet skulle således säkerställa att hela västra Balkan omfattas av samma viseringssystem.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget att innehavare av serbiska pass som har utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet ska omfattas av undantaget från viseringskravet för Serbien är förenligt med EU:s insatser för att påskynda västra Balkans integrering i EU.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för detta förslag är artikel 77.2 a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*). Den föreslagna förordningen innebär en utveckling av Schengenregelverket.

- **Subsidiaritetsprincipen, proportionalitetsprincipen och val av instrument**

Den nödvändiga ändringen av förordning (EU) 2018/1806 kommer att göras genom en förordning. Det politiska målet kan inte uppnås genom att medlemsstaterna agerar på egen hand. Det föreligger inga andra alternativ (i annan form än lagstiftning) för att uppnå det politiska målet.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Den nuvarande situationen som innebär att kosovoserber utesluts från det viseringsfria systemet har diskuterats med Serbien och Kosovo.

- **Konsekvensbedömning**

Ingen konsekvensbedömning ansågs nödvändig för detta förslag.

- **Grundläggande rättigheter**

Förslaget har inga negativa konsekvenser för skyddet av de grundläggande rättigheterna i Europeiska unionen.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte unionens budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Den ändrade förordningen kommer att vara direkt tillämplig från och med den dag den träder i kraft och kommer att genomföras omedelbart av medlemsstaterna. Ingen genomförandeplan behövs.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Bilaga II till förordning (EU) 2018/1806 kommer att ändras genom att innehavare av serbiska pass som har utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet (på serbiska: *Koordinaciona uprava*) inbegrips i hänvisningen till Serbien.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EU) 2018/1806 vad gäller innehavare av serbiska pass som har utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet (*Koordinaciona uprava*)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 77.2 a,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1806⁷ fastställs en förteckning över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar medlemsstaternas yttre gränser och en förteckning över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav vid vistelser på högst 90 dagar under en 180-dagarsperiod.
- (2) Serbien överfördes till förteckningen över de länder vars medborgare är undantagna från viseringskravet genom rådets förordning (EG) nr 1244/2009⁸. Genom den förordningen uteslöts kosovoserber med serbiska pass som utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet (på serbiska: *Koordinaciona uprava*) från undantaget från viseringskravet.
- (3) Till följd av antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/850⁹, varigenom Kosovo överfördes till del 4 i bilaga II till förordning (EU) 2018/1806, skulle innehavare av serbiska pass som utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet vara de enda medborgarna på västra Balkan som är skyldiga att inneha visering för att passera medlemsstaternas yttre gränser.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1806 av den 14 november 2018 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (EUT L 303, 28.11.2018, s. 39).

⁸ Rådets förordning (EG) nr 1244/2009 av den 30 november 2009 om ändring av förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (EUT L 336, 18.12.2009, s. 1).

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/850 av den 19 april 2023 om ändring av förordning (EU) 2018/1806 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (Kosovo (Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.)) (EUT L 110, 25.4.2023, s. 1).

- (4) I syfte att säkerställa att hela västra Balkan omfattas av samma viseringssystem bör därför innehavare av serbiska pass som har utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet inbegripas i hänvisningen till Serbien i bilaga II till förordning (EU) 2018/1806.
- (5) När det gäller Island och Norge utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 B i rådets beslut 1999/437/EG¹⁰.
- (6) När det gäller Schweiz utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket¹¹, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 B och C i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2008/146/EG¹².
- (7) När det gäller Liechtenstein utgör denna förordning, i enlighet med protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket¹³, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 B och C i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2011/350/EU¹⁴.
- (8) Denna förordning utgör en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket i vilka Irland inte deltar i enlighet med rådets beslut 2002/192/EG¹⁵. Irland deltar därför inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Irland.
- (9) När det gäller Cypern och Bulgarien och Rumänien utgör denna förordning en akt som utvecklar Schengenregelverket eller som på annat sätt har samband med detta i den mening som avses i artikel 3.1 i 2003 års anslutningsakt respektive artikel 4.1 i 2005 års anslutningsakt.

¹⁰ Rådets beslut 1999/437/EG av den 17 maj 1999 om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtal som har ingåtts mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa båda staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EGT L 176, 10.7.1999, s. 31).

¹¹ EUT L 53, 27.2.2008, s. 52.

¹² Rådets beslut 2008/146/EG av den 28 januari 2008 om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EUT L 53, 27.2.2008, s. 1).

¹³ EUT L 160, 18.6.2011, s. 21.

¹⁴ Rådets beslut 2011/350/EU av den 7 mars 2011 om ingående på Europeiska unionens vägnar av protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, om avskaffande av kontroller vid de inre gränserna och om personers rörlighet (EUT L 160, 18.6.2011, s. 19).

¹⁵ Rådets beslut 2002/192/EG av den 28 februari 2002 om Irlands begäran om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket (EGT L 64, 7.3.2002, s. 20).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

I punkt 1 i bilaga II till förordning (EU) 2018/1806 ska

”Serbien (med undantag för innehavare av serbiska pass som har utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet (på serbiska: *Koordinaciona uprava*)) (7)”

ersättas med följande:

”Serbien (inklusive innehavare av serbiska pass som har utfärdats av det serbiska samordningsdirektoratet (på serbiska: *Koordinaciona uprava*))(*)”

(*) Undantaget från viseringskravet ska bara tillämpas på innehavare av biometriska pass som utfärdats i enlighet med Internationella civila luftfartsorganisationens (Icao) standarder.

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande